

Research Paper

Investigation Into the Role of Paternal Involvement on Academic Buoyancy of High School Students By Mediators of Satisfaction and Academic Engagement

Rezvan Salehi¹

1. Department of Consulting, Faculty of Literature and Humanities, University of Shahrekord, Shahrekord, Iran.

Citation Salehi, R. [Investigation Into the Role of Paternal Involvement on Academic Buoyancy of High School Students By Mediators of Satisfaction and Academic Engagement (Persian)]. Journal of School Psychology and Institutions. 2021; 10(1):102-115. <https://doi.org/10.22098/JSP.2021.1130>

doi <https://doi.org/10.22098/JSP.2021.1130>

Article Info:

Received: 13 Oct 2018

Accepted: 06 Aug 2019

Available Online: 01 Apr 2021

Key words:

Paternal involvement,
Academic buoyancy,
Academic satisfaction,
Academic
engagement

ABSTRACT

Objective The purpose of the present study was to investigate the relationship between paternal involvement and academic buoyancy of high school students by mediators of satisfaction and academic engagement. Therefore, among high school students in Shahr-e-Kord 330 students (100 boys and 130 girls) were randomly selected.

Methods Then, they were reviewed by parental involvement, academic buoyancy, satisfaction and academic engagement questionnaires. path analysis was used to examine the relationship between variables. In this model, the parental involvement was assumed as a exogenous variable, satisfaction and academic engagement were as mediator variables and academic buoyancy as a clear intrinsic variable. In other words, the parental involvement would increase academic buoyancy through two variables of satisfaction and academic engagement. The reported index value (1.49) for the Chi-square indicated good status of the model. The TLI index and the CFI index also suggested that the model was acceptable and even excellent. The second root mean squares' values (RMSEA) was 0.03, which indicated that the model confirmed and fitted to the data.

Results In sum, the results suggested that parental involvement affected academic buoyancy through satisfaction and academic engagement mediators.

Conclusion Therefore, parent's participation and involvement with students to complete the academic tasks can increase their eagerness and satisfaction in learning, and help them to overcome educational obstacles and challenges and they have more buoyancy.

Extended Abstract

1. Introduction

Nowadays, one of the most debatable facts of the education is parental involvement (or participation) in children's educational assignments. So, it is an important issue for social scientists and politicians. The belief that parental involvement has a positive impact on the student's academic progress, has direct function for so-

ciety in general and instructors in particular: it is an important component to treat many educational problems (Fan & Chen, 2001).

Parental involvement has been defined as the parent's participation in their children educational process and experiences. There are six specific aspects for it. In the views of educators, these are the most well-known aspects of parent's participation, of parents are the most frequent functions, of researchers are tested and of theorists are hypothesized, including (Jeynes, 2010): (1) Parental expectations, The

*** Corresponding Author:**

Rezvan Salehi, PhD.

Address: Department of Consulting, Faculty of Literature and Humanities, University of Shahrekord, Shahrekord, Iran.

E-mail: r.salehi@sku.ac.ir

degree that parents expect their child to progress in accordance with his / her abilities at high levels; (2) Reading: The length of time when the parents regularly spend on children studying; (3) attendance/participation: the frequency of parent participation in school activities and performances; (4) Relationship: The degree (intensity) of communication between parents and their children in doing school activities; (5) assignments: The degree(intensity) of checking the children's assignments before delivering to the teacher; (6) Parental Style: the degree of Parents' Support and facilitating.

Today, it can be said the main concerns of parents, teachers, and educators are focused on academic achievement and performance. However, today's school circumstances and the conditions for progress and success in our society are so that students face many challenges and pressures on their education. These problems and pressures will cause to dissatisfaction, lack of engagement and ultimately failure in education. According to Martin and Marsh (Martin & Marsh, 2008), although a large number of students have poor performance in their education, there are many opportunities to overcome educational problems and obstacles to improve their performance. This is called academic buoyancy. It is the foundation of the student's positive relationships with school and academic life. It enables the student to resist on the small and large educational problems and return to his/her educational routines.

The purpose of the present study was to investigate the relationship between paternal involvement and academic buoyancy of high school students by mediators of satisfaction and academic engagement.

2. Materials and Methods

The research method was correlation by use of path analysis. The Path analysis is a statistical method that applies multivariable regression standard beta coefficients in the structural models. Its purpose is to calculate quantitative

estimates of causal relationships (unilateral interaction or quartile) among a series of variables.

The society consisted of all first year of high school students (9th grade) in Shahrekord. Among them, 330 students (150 boys and 180 girls) were randomly selected and participated in the research.

Four questionnaires were used to collect information: 1) Parental involvement inventory: In order to measure the parental involvement a researcher-made questionnaire was used. The questionnaire contained 14 items that measured parents' participation in educational tasks. 2) Academic engagement scale: in order to measure students' academic engagement, Schaufeli academic engagement scale was used (Schaufeli, Martinez, Pinto, Salanova, & Bakker, 2002). This scale had three subscales: vigor, dedication and absorption. 3) Academic buoyancy scale: In this study, the academic buoyancy scale (Martin & Marsh, 2008) was applied. It had four items. 4) Academic Satisfaction inventory: This questionnaire was developed by Salehi (Salehi R, 2015). The test had 5 items that measured the one's general satisfaction of his/her educational status.

3. Results

In this model, the parental involvement was assumed as a clear exogenous variable, satisfaction and academic engagement were as mediator variables and academic buoyancy as a clear intrinsic variable. In other words, the parental involvement would increase academic buoyancy through two variables of satisfaction and academic engagement. The reported index value (1.49) for the relative Chi-square indicated good status of the model. Also, Tucker-Lewis index TLI and Comparative fit index (CFI) indexes suggested that the model was acceptable and even excellent. The Root mean square error of approximation (RMSEA) was 0.03, which indicated that the model was confirmed and fitted to the data. A summary of the results

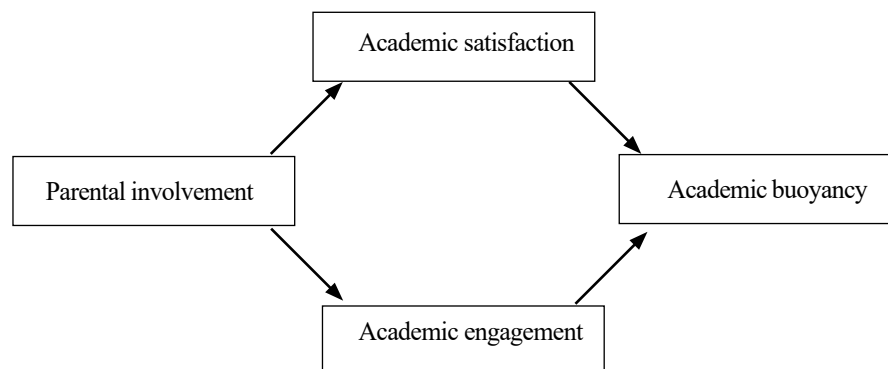

Figure 1. Pattern of structural relationships between research variables

Table 1. Simple correlation between research variables

	Verbalise	1	2	3	4
1	Parental involvement	1			
2	Academic buoyancy	0.09	1		
3	Academic satisfaction	**0.18	**0.40	1	
4	Academic engagement	**0.38	**0.32	**0.32	1

** Significant level less than 0.01

of a simple correlation between the variables of research was reported in Table 1 and Figure 1 illustrated the structural relationships between variables.

4. Discussion

The results indicated that parental involvement and participation including spent time on studying activities and children's homework, emotional support, encouragement and reinforcement, communication with school activities, and realistic expectations of them, could increase the satisfaction and engagement of children to school and education. As a result, it would lead to their academic buoyancy. In the study, it was revealed that parental involvement as an important component in the educational process played an important role in the student academic buoyancy. Although this relationship was not directly visible, the findings suggested that it could be achieved by the development of two factors of academic satisfaction and engagement by parents. According to the Finding, it is suggested that educators and educational and school counselors pay attention to teach the parents correct and comprehensive participation in the education of the students so that they can take an important step towards the students' buoyancy and achieve important educational goals.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All ethical principles are considered in this article. The participants were informed of the purpose of the research and its implementation stages. They were also assured about the confidentiality of their information and were free to leave the study whenever they wished, and if desired, the research results would be available to them.

Funding

This research did not receive any grant from funding agencies in the public, commercial, or non-profit sectors.

Authors' contributions

All authors equally contributed to preparing this article.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

مقاله پژوهشی

بررسی نقش درگیری (مشارکت) والدین در پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری رضایت و اشتیاق تحصیلی

رضوان صالحی^۱

۱. گروه مشاوره، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران.

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی ارتباط ساختاری درگیری (یا مشارکت) والدین و پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی با میانجی‌گری رضایت و اشتیاق تحصیلی بوده است. به این منظور، از بین دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان شهرکرد ۳۳۰ نفر (۱۵۰ پسر و ۱۸۰ دختر) به شیوه تصادفی خوشه‌ای انتخاب و با پرسش‌نامه‌های درگیری والدین، پایستگی تحصیلی، رضایت تحصیلی، اشتیاق تحصیلی مورد بررسی قرار گرفتند.

روش‌ها: برای بررسی مدل مفروض و روابط بین متغیرها از تحلیل مسیر استفاده شد. در این مدل، چنین فرض شد که مشارکت والدین، متغیر آشکار برون‌زا؛ رضایت و اشتیاق تحصیلی، متغیرهای آشکار میانجی و پایستگی تحصیلی، متغیر آشکار درون‌زاست.

یافته‌ها: مشارکت والدین از طریق دو متغیر رضایت و اشتیاق تحصیلی به افزایش پایستگی تحصیلی می‌انجامد. مقدار شاخص گزارش شده (۱/۴۹) برای کای‌اسکوئر نسبی حاکی از وضعیت خوب برای این مدل است. شاخص برازش توکر لویس و شاخص برازش تطبیقی نیز حاکی از قابل قبول بودن و حتی عالی بودن مدل بود. مقدار شاخص ریشه دوم میانگین مربعات باقی‌مانده ۰/۳ بوده که بیانگر آن است که مدل حاضر تأیید شده و با داده‌ها برازش دارد.

نتیجه‌گیری: خلاصه نتایج حاکی از آن است که مشارکت والدین با واسطه‌گری رضایت و اشتیاق تحصیلی بر پایستگی تحصیلی تأثیر می‌گذارد. بنابراین، مشارکت، درگیری و همراهی والدین با دانش‌آموزان در انجام وظایف تحصیلی می‌تواند اشتیاق و رضایت آنان را در امر تحصیل افزایش دهد و این امر به دانش‌آموزان کمک می‌کند که بر موانع و چالش‌های تحصیلی غلبه کنند و پایستگی بیشتری داشته باشند.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۲۱ مهر ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش: ۱۵ مرداد ۱۳۹۸

تاریخ انتشار: ۱۲ فروردین ۱۴۰۰

کلیدواژه‌ها:

درگیری والدین، پایستگی تحصیلی، رضایت تحصیلی، اشتیاق تحصیلی

مقدمه

شده و شش جنبه خاص برای آن منظور شده است. این شش متغیر شناخته‌شده‌ترین جنبه‌های مشارکت والدین از نظر مربیان، فراوان‌ترین عملکردها به وسیله والدین، آزمون‌شده به وسیله محققان و فرض‌شده به وسیله نظریه‌پردازان بوده است و عبارت‌اند از: ۱. انتظارات والدین^۳؛ درجه‌ای که والدین انتظار دارند فرزندشان مطابق با توانایی‌هایش در سطح بالایی پیشرفت کند. ۲. خواندن: شدت وقت صرف کردن والدین به طور منظم در فعالیت مطالعه فرزندان؛ ۳. مشارکت / تمایل^۴؛ فراوانی تمایل و شرکت والدین در فعالیت‌ها و عملکردهای مدرسه. ۴. ارتباط: شدت ارتباط والدین و فرزندان در فعالیت‌های مدرسه. - تکالیف: شدت چک کردن تکالیف فرزندان قبل از اینکه تکالیف به معلم

امروزه درگیری والدین^۱ در امور تحصیلی فرزندان یکی از قابل بحث‌ترین حقایق آموزش و پرورش است. بنابراین درگیر شدن والدین در فرایند مطالعه فرزندان، موضوعی مهم برای والدین، عالمان اجتماعی و سیاستمداران است. این اعتقاد که درگیری والدین تأثیر مثبتی بر روند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد کاربرد مستقیمی برای جامعه در عموم و مربیان به طور خاص داشته و جزء مهمی از علاج بسیاری از مشکلات در آموزش است (فان و چن^۲، ۲۰۰۱). درگیری والدین به عنوان شرکت والدین در فرایند آموزشی و تجارب فرزندان خود تعریف

3. Parental expectation
4. Attendance/participation

1. Parental involvement
2. Fan & Chen

* نویسنده مسئول:

دکتر رضوان صالحی

نشانی: شهرکرد، دانشگاه شهرکرد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه مشاوره.

پست الکترونیکی: r.salehi@sku.ac.ir

دادند که درگیری والدین در چهار زمینه خواندن؛ سطح بالای انتظارات و آرزوها برای پیشرفت در تحصیل و مدرسه؛ ارتباط بین والدین و مدرسه؛ دلگرمی، تقویت و حمایت فرزندان برای یادگیری باعث پیشرفت تحصیلی آنان خواهد شد.

تحقیقات از شدت ارتباط مثبت بین مشارکت والدین و موفقیت آموزشی مخصوصاً در دوران ابتدایی حمایت می‌کنند. بیشتر تحقیقات نشان داده‌اند که مشارکت والدین در دوران ابتدایی و راهنمایی بیشتر از دوره دبیرستان در پیشرفت آنان مؤثر است. ارتباط مثبت بین مشارکت والدین و پیشرفت تحصیلی در کودکان دبستانی توسط محققانی چون **سینگ ۱۲ و همکاران (۱۹۹۵)** تأیید شده است. **دگارمو و مارتینز ۱۳ (۲۰۰۶)** نیز ارتباط مثبتی بین حمایت والدین (گرمی) و معدل نوجوانان یافتند. پذیرش والدین نیز با سطح بالای عملکرد تحصیلی و سطح پایینی از رفتارهای پرخطر و بزهکاری مرتبط است (**اپدگراف، مک‌هال، ویتمن، تایر و کروتر ۱۴، ۲۰۰۶**). نتایج مطالعه **رودریگوس ۱۵ (۲۰۰۲)** نیز نشان داد نظارت و مشارکت والدین در مسائل مدرسه به صورت مثبتی با نمرات خودگزارشی دانش‌آموزان ارتباط دارد. علاوه بر این، کیفیت فرزندپروری ضعیف (مثل سخت‌گیری، عدم گرمی و نظارت ناکافی) رفتارهای ضداجتماعی و غیرمشارکتی را در کودکان افزایش می‌دهد (**پترسون ۱۶، ۱۹۹۲**، نقل از **کارباچ و همکاران، ۲۰۱۳**). **کارباچ و همکاران (۲۰۱۳)** نیز در بررسی رابطه هوش و مشارکت والدین با موفقیت تحصیلی نوجوانان ۱۰ تا ۱۴ سال دریافتند که پس از کنترل هوش، درگیری خانه‌محور در پیشرفت تحصیلی مؤثر است، اما هوش همچنان مهمترین پیش‌بینی‌کننده موفقیت تحصیلی است. کنترل والدین و فشارهای مربوط به پیشرفت تحصیلی می‌تواند اثرات زیان‌آوری روی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد (**لوپوسیک و زوپانچیک ۱۷، ۲۰۰۹**).

درواقع برای رشد تصویری کامل از اینکه والدین چگونه می‌توانند موفقیت نوجوانان دبیرستانی را ارتقا دهند، تحقیقات نیازمند شناخت طبیعت چندبعدی درگیری والدین و آزمون طیف وسیعی از مهارت‌های خانواده هستند (**کاتسامبیس ۱۸، ۲۰۰۱**). در همین راستا **مارشال و جاکمن ۱۹ (۲۰۱۵)** در تحقیقی نقش درگیری والدین را با تأکید بر چهار مؤلفه سرمشق شدن، راهنمایی، تشویق و دلگرمی در اشتیاق فعال دانش‌آموزان در تحصیل و یادگیری تأیید کرده‌اند. نقش میانجی‌گری اشتیاق

ارائه شود. ۶. سبک والدینی: میزان حمایتگر بودن و کمک‌کننده بودن والدین (**جینس ۵، ۲۰۱۰**). **کارباچ، گاتچلینگ، اسپنگلر، هگوالد و اسپیناس ۶ (۲۰۱۳)** درگیری والدین را به صورت عمومی شامل رفتار والدین در خانه و محیط مدرسه می‌دانند که در جهت حمایت فرزندان برای ارتقای پیشرفت تحصیلی آن‌ها صورت می‌پذیرد. بر این اساس در تلاشی برای فراهم کردن یک تقسیم‌بندی از راهبردهای درگیری والدین، اپستین و کامر^۷ (به نقل از **کارباچ و همکاران، ۲۰۱۳**) بین دو نوع مشارکت، تفاوت قائل شده‌اند که عبارت‌اند از: مشارکت مدرسه‌محور نظیر ارتباط بین والدین و معلمان یا تمایل آنان به اتفاقات مدرسه و مشارکت خانه‌محور نظیر فعالیت‌های آموزشی، نظارت، حمایت، تقویت و تشویق یادگیری در خانه. گلر نیک و اسلواژیک^۸ (۱۹۹۴)، به نقل از **کارباچ و همکاران، ۲۰۱۳** سه نوع مشارکت را مطرح کرده‌اند که عبارت‌اند از: ۱. مشارکت رفتاری: هم به راهبردهای مدرسه‌محور و هم به خانه‌محور اطلاق می‌شود. به عنوان مثال، ارتباط فعال بین خانه و مدرسه، داوطلب شدن یا حضور در مدرسه و کمک کردن در تکالیف؛ ۲. مشارکت شناختی-عقلانی: در این نوع درگیری، والدین فرزندان را در معرض فعالیت‌ها و تجارب هیجان‌انگیز آموزشی قرار می‌دهند. ۳. مشارکت شخصی: بیانگر نگرش‌ها و انتظارات والدین در مورد ارزش و سودمندی مدرسه و آموزش است. این تعریف چندبعدی از مشارکت والدین نه تنها اجازه ارزیابی هم‌زمان جنبه‌های مختلف رفتار والدین را فراهم می‌کند، بلکه تحلیل‌های روابط افتراقی بین ابعاد خاص درگیری و جنبه‌های مهم رشد تحصیلی را نظیر انگیزش و عملکرد مدرسه تسهیل می‌کند (**کارباچ و همکاران، ۲۰۱۳**).

نقش درگیری والدین در موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مطالعات بسیاری مورد توجه بوده است. **جینس (۲۰۰۷)** در فراتحلیلی که سیصد هزار شرکت‌کننده را دربر می‌گرفت ارتباط مثبت درگیری والدین و پیشرفت تحصیلی را گزارش داده است. **هیل و تیسون ۹ (۲۰۰۹)** نیز در یک فراتحلیل تأثیر انواع متفاوت درگیری والدین را روی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بررسی کردند. آنان علاوه بر اینکه بین دو رویکرد مدرسه‌محور و خانه‌محور تفاوت قائل شده‌اند ارتباط مثبتی بین درگیری والدین و مهارت‌های تحصیلی یافتند. **کاسترو ۱۰ و همکاران (۲۰۱۵)** نشان دادند که نحوه درگیری والدین در فعالیت‌های یادگیری به پیشرفت تحصیلی آنان منجر می‌شود. در همین راستا **بونک، جسلرز، ریتزن و برند-گراول ۱۱ (۲۰۱۸)** نشان

12. Singh

13. DeGarmo & Martinez

14. Updegraff, McHale, Whiteman, Thayer & Crouter

15. Rodriguez

16. Patterson

17. Levpušček & Zupančič

18. Catsambis

19. Marshall & Jackman

5. Jeynes

6. Karbach, Gottschling, Spengler, Hegewald & Spinath

7. Epstein & Comer

8. Grolnick & Slowiaczek

9. Hill & Tyson

10. Castro

11. Boonk, Gijsselaers, Ritzen & Brand-Gruwel

تکالیف، اهداف و مقاصد مثبت تحصیلی را که حاکی از اشتیاق به تحصیل است، پیش‌بینی می‌کند (گرین، ۲۹ و همکاران، ۲۰۱۲). پایستگی تحصیلی عامل مهمی است که از طریق رشد شناختی و جهت‌گیری‌های عاطفی و رفتاری مثبت نسبت به مدرسه (مارتین، کولمار، داوی و مارش، ۳۰، ۲۰۱۰) تقویت می‌شود و به طور چشمگیری پیش‌بینی‌کننده لذت از مدرسه، حضور در کلاس درس و عزت نفس است (مارتین و مارش، ۲۰۰۸). مرور برخی تحقیقات در ایران نشان می‌دهد که ادراک مثبت از خود و رشد فرایندهای فراشناختی از عوامل پیش‌بینی‌کننده پایستگی تحصیلی است (کریمی قرطمانی، ۱۳۹۱). از بین پنج عامل بزرگ شخصیت به عنوان یک ویژگی پایدار روان‌شناختی، روان‌رنجوری به صورت منفی و برون‌گرایی به صورت مثبت پیش‌بینی‌کننده پایستگی است. از بین عوامل ناپایدار روان‌شناختی نیز مهارت‌ها و اشتیاق تحصیلی سهم بیشتری در تبیین پایستگی تحصیلی دارند (ربیعی، ۱۳۹۴). همچنین سبک زندگی والدین، ادراک از خود و خودکارآمدی نیز از دیگر متغیرهای پیش‌بینی‌کننده پایستگی معرفی شده است (اسماعیلی‌قاضی‌ولوثی، اسدی شیشه‌گران و قمی، ۱۳۹۶).

رضایت تحصیلی فرایندی پویاست که به هم‌خوانی ارزش‌ها و توانایی‌های دانش‌آموز و ویژگی‌های محیط مدرسه وابسته است (کریستوف‌براون، زیمرمن و جانسون، ۳۱، ۲۰۰۵) و سازهای است که در دهه‌های اخیر بیشتر با نظریه‌های تناسب شخص و محیط پیوند خورده است. چنانچه فرد از تمامی عوامل مرتبط با محیط تحصیلی خود مثل نمرات، تکالیف، معلمان و مدرسه راضی باشد، فردی رضایتمند محسوب می‌شود. واژه اشتیاق تحصیلی نیز توسط شوفلی و باکر^{۳۲} در سال ۲۰۰۴ مطرح شده و یک حالت پایا، سرایت‌کننده و مؤثر شناختی است که روی یک موضوع، واقعه، شخص و یا رفتار خاص متمرکز می‌شود و با سه مؤلفه انرژی^{۳۳}، فداکاری^{۳۴} و شیفتگی^{۳۵} مشخص می‌شود. سطح بالایی از قدرت و انعطاف‌پذیری ذهنی در هنگام کار یا تحصیل و همچنین تلاش و مقاومت در مقابل مشکلات را انرژی؛ احساس مهم بودن، اشتیاق، رغبت، افتخار و چالش در کار یا تحصیل را فداکاری می‌گویند و نهایتاً تمرکز کامل و غرق شدن در کار یا تحصیل به طوری که زمان به سرعت بگذرد و برای فرد مشکل باشد که از آن جدا شود را شیفتگی گویند (شوفلی و باکر^{۳۶}، ۲۰۰۴).

درنهایت با توجه به رشد روان‌شناسی مثبت‌نگر و تمرکز آن

تحصیلی^{۲۰} بین درگیری والدین و پیشرفت دانش‌آموزان در مطالعات ال‌الون^{۲۱} (۲۰۱۴) و هرشبرگر و جونز^{۲۲} (۲۰۱۸) نیز نشان داده شده است. اشتیاق تحصیلی یک حالت سخت‌درگیری فعال و همچنین حالت رفاه و بهزیستی دانش‌آموز است که وی را به فعالیت در امر تحصیل وامی‌دارد (اونیل، ل‌بلانک و شائوفلی^{۲۳}، ۲۰۱۱). این اشتیاق در سه حوزه رفتاری، هیجانی و شناختی توسط والدین تقویت شده و منجر به بهبود عملکرد دانش‌آموزان در مدرسه خواهد شد (زلالی و قربانی، ۱۳۹۳).

با دقت و توجه به مطالب و تحقیقات یادشده می‌توان گفت دغدغه اصلی والدین، معلمان و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش پیشرفت و عملکرد تحصیلی است. این در حالی است که موقعیت مدارس امروزی و همچنین شرایط پیشرفت و موفقیت در جامعه ما به گونه‌ای است که دانش‌آموزان با چالش‌ها و فشارهای زیادی در امر تحصیل مواجه‌اند و این سختی‌ها و استرس‌ها به نارضایتی، عدم اشتیاق و نهایتاً شکست در امر تحصیل منجر خواهد شد. اما از طرفی به زعم مارتین و مارش^{۲۴} (۲۰۰۸) اگرچه تعداد زیادی از دانش‌آموزان عملکرد ضعیفی در مدارس دارند، اما تعدادی نیز وجود دارند که با غلبه بر مشکلات و موانع سخت تحصیلی به خود فرصت می‌دهند تا عملکرد خود را بهبود بخشند. این ویژگی تحت عنوان پایستگی تحصیلی^{۲۵}، اساس و زیربنای ارتباط مثبت دانش‌آموز با مدرسه و زندگی تحصیلی است و دانش‌آموز را قادر به ایستادگی در مواجهه با مشکلات کوچک و بزرگ تحصیلی و بازگشت به روال عادی تحصیل خواهد کرد. واژه پایستگی بیشتر در روان‌شناسی مثبت‌نگر مطرح شده است و انعکاس‌دهنده دو سازه «رفتاری هر روزه^{۲۶}» و «مقابله یا کنار آمدن»^{۲۷} است. رفتاری‌های هر روزه، استرس‌ها و فشارهایی هستند که توصیف‌کننده ناکامی‌های معمول فرد در زندگی است (فرنچ، سیدمن، آلن و آبر^{۲۸}، ۲۰۰۰). پس پایستگی به مجادلاتی که دانش‌آموزان با استرس‌های روزمره دارند مرتبط است و با واکنش به استرس‌های موقعیتی که نشان‌دهنده یک موقعیت ناکام‌کننده است، متفاوت است. درواقع پایستگی روی پاسخ فرد به چالش‌های هر روزه متمرکز شده است (مارتین و مارش، ۲۰۰۸). بنابراین می‌توان گفت تمرکز مثبت و سازگارانه مفهوم پایستگی در ادبیات مربوط به آن بیشتر مورد توجه بوده است. پایستگی تحصیلی میزان غیبت از مدرسه (به صورت منفی)، انجام

20. Academic engagement

21. Al-Alwan

22. Hershberger & Jones

23. Ouweneel, Le Blanc & Schaufeli

24. Martin & Marsh

25. Academic buoyancy

26. Every day hassles

27. Coping

28. French, Seidman, Allen & Aber

29. Green

30. Martin, Colmar, Davey & Marsh

31. Kristof-Brown, Zimmerman & Johnson

32. Schaufeli & Bakker

33. Vigor

34. Dedication

35. Absorption

36. Schaufeli & Bakker

نمی‌کند. سپس تحلیل عاملی تأییدی برای مدل اندازه‌گیری مفروض که در آن هریک از گویه‌ها به عنوان یک متغیر آشکار برای عامل نظارت و مشارکت والدین (متغیر مکنون) در نظر گرفته شده بود انجام شد. همچنین از شاخص‌های اصلاح برای اصلاح مدل استفاده شد. شاخص‌های برازش مدل و همچنین نتایج حاصل از بررسی کلیت و جزئیات مدل اندازه‌گیری نشان داد که چهارده گویه می‌تواند شاخصی برای اندازه‌گیری مشارکت والدین باشد. همسانی درونی آزمون نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ $0/89$ بود.

پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی

در این پژوهش برای سنجش میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان از مقیاس اشتیاق تحصیلی شوفلی (شوفلی، مارتینز، پینتو، سالانوا و باکر ۲۰۰۲) استفاده شده است. این مقیاس دارای سه خرده‌مقیاس انرژی، فداکاری و جذب است. شوفلی مقیاس اشتیاق تحصیلی را همگام با مقیاس فرسودگی تحصیلی برای دانشجویان سه کشور اسپانیا، پرتغال و هلند ساخت. این مقیاس که چهارده گویه دارد در یک طیف ۶ درجه‌ای (خیلی زیاد=۶ و اصلاً=۱) نمره‌گذاری می‌شود. شوفلی و همکاران (۲۰۰۲) همسانی درونی مقیاس اشتیاق تحصیلی را با روش آلفای کرونباخ بین $0/73$ تا $0/94$ برای سه کشور ذکر شده گزارش کرده‌اند. مقیاس اشتیاق تحصیلی در ایران توسط نفر (۱۳۹۱) بر روی ۲۲۸ نفر از دانش‌آموزان دختر اصفهان هنجاریابی شده است. پایایی این ابزار با روش بازآزمایی برای خرده‌مقیاس‌های انرژی $0/84$ ، فداکاری $0/71$ و جذب $0/68$ و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس‌های انرژی $0/89$ ، فداکاری $0/81$ و جذب $0/79$ گزارش شده است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای هریک از خرده‌مقیاس‌ها به ترتیب $0/78$ ، $0/82$ ، $0/79$ و برای نمره کل آزمون $0/91$ محاسبه شد.

پرسش‌نامه پایستگی تحصیلی

در این پژوهش از مقیاس پایستگی تحصیلی مارتین و مارش (۲۰۰۸) استفاده شده است که دارای چهار گویه است. پایایی به‌دست‌آمده از طریق ضریب آلفای کرونباخ برابر با $0/80$ گزارش شده است و روایی آن نیز از طریق تحلیل عاملی تأییدی برای هر کدام از گویه‌ها به ترتیب $0/66$ ، $0/67$ ، $0/73$ و $0/75$ محاسبه شده است (مارتین و مارش، ۲۰۰۸). کریمی‌قرطمانی (۱۳۹۱) پایایی مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ $0/87$ گزارش کرده و روایی آن را نیز از طریق روایی ملاکی با استفاده از همبستگی با پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی، $0/568$ گزارش کرده است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ $0/70$ محاسبه شد.

بر انعطاف‌پذیری و پرورش توانایی‌های فرد به جای جست‌وجوی ضعف‌ها و نقایص افراد، پایستگی تحصیلی در مرکز توجه و علاقه پژوهشگران بوده است. از آنجایی که جهت‌گیری پایستگی تحصیلی به سمت فرایندهای مثبت در زندگی تحصیلی و تقویت سلامت روانی دانش‌آموزان است، شناخت عواملی که می‌توانند پیش‌بینی‌کننده این متغیر باشند مطلوب حوزه تعلیم و تربیت است. شناخت عوامل مرتبط و تقویت آن در پژوهش‌های تجربی می‌تواند زمینه افزایش پایستگی تحصیلی را فراهم کند که پژوهش حاضر از طریق بررسی درگیری والدین با واسطه‌گری رضایت و اشتیاق تحصیلی می‌تواند به غنای پژوهش‌های مرتبط کمک کند.

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر همبستگی با استفاده از تحلیل مسیر بوده است. هدف تحلیل مسیر به دست آوردن برآوردهای کمی روابط علی (هم‌کنشی یک‌جانبه یا کوارتیه) بین مجموعه‌ای از متغیرهاست. تحلیل مسیر بیان می‌کند که کدام مسیر مهم‌تر و یا معنادارتر است. ضرایب مسیر بر اساس ضریب استاندارد شده رگرسیون محاسبه می‌شود. یک متغیر به صورت تابعی از دیگر متغیرها فرض می‌شود و مدل رگرسیونی آن ترسیم می‌شود (سبحانی‌فرد و اخوان خرازیان، ۱۳۹۱).

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه پژوهش کلیه دانش‌آموزان سال اول دبیرستان (پایه نهم فعلی) شهرستان شهرکرد در سال ۱۳۹۵ بود که تعداد آن‌ها ۲۴۰۰ نفر بوده است. بر اساس جدول مورگان و کریسنی تعداد نمونه ۳۳۰ نفر برآورد شد. نمونه‌گیری به شیوه تصادفی خوشه‌ای انجام شد. به این صورت که ابتدا از بین دو ناحیه شهرکرد، یک ناحیه و سپس از بین دبیرستان‌های آن ناحیه، شش دبیرستان (سه دبیرستان دخترانه و سه دبیرستان پسرانه) به صورت تصادفی انتخاب و سپس همه دانش‌آموزان پایه اول (نهم) این دبیرستان‌ها (۱۵۰ پسر و ۱۸۰ دختر) در پژوهش شرکت کردند. در این پژوهش از چهار پرسش‌نامه جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است.

پرسش‌نامه درگیری یا مشارکت والدین

در این پژوهش برای سنجش میزان درگیری و مشارکت والدین از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد که دارای چهارده گویه است و میزان مشارکت والدین در وظایف تحصیلی را می‌سنجد. گویه‌ها در یک طیف ۵ درجه‌ای (کاملاً موافقم=۵ و کاملاً مخالفم=۱) نمره‌گذاری می‌شوند. جهت بررسی روایی سوالات پرسش‌نامه، همبستگی هر یک از سوالات با نمره کل محاسبه شد که نشان داد همبستگی گویه‌ها با یکدیگر و با نمره کل مثبت بوده و حذف هیچ‌یک از گویه‌ها به افزایش همسانی درونی آزمون کمک

جدول ۱. همبستگی ساده بین متغیرهای پژوهش

۴	۳	۲	۱		
			۱	۱	درگیری والدین
		۱	۰/۰۹	۲	پایستگی تحصیلی
	۱	۰/۴۰**	۰/۱۸**	۳	رضایت تحصیلی
۱	۰/۳۲**	۰/۳۲**	۰/۳۸**	۴	اشتیاق تحصیلی

**سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱

فصلنامه پژوهشی
روانشناسی مدرسه و آموزشگاه

در این مدل، چنین فرض شد که درگیری والدین متغیر آشکار برون‌زا؛ رضایت و اشتیاق تحصیلی متغیرهای آشکار میانجی و پایستگی تحصیلی متغیر آشکار درون‌زاست. به عبارت دیگر درگیری والدین از طریق دو متغیر عملکرد، رضایت و اشتیاق تحصیلی بر پایستگی تحصیلی تأثیر می‌گذارد. در مدل مفروض، مسیرهای مستقیم درگیری والدین با پایستگی تحصیلی نیز در نظر گرفته شد. پس از ترسیم مدل مفروض مشخص شد که این مسیر معنادار نیست و بدین ترتیب مدل نهایی با حذف این مسیر ترسیم شد. تصویر شماره ۱ روابط ساختاری بین متغیرها را نشان می‌دهد.

خلاصه نتایج بررسی شاخص‌های کلی برازش برای این مدل در جدول شماره ۲ گزارش شده است. همان‌طور که مندرجات جدول شماره ۲ نشان می‌دهد مقدار شاخص گزارش شده (۱/۴۹) برای کای‌اسکوئر نسبی حاکی از وضعیت خوب برای این مدل است. شاخص برازش توکر لویس^{۳۹} و شاخص برازش تطبیقی^{۴۰} نیز حاکی از قابل قبول بودن و حتی عالی بودن مدل حاضر است. مقدار شاخص ریشه دوم میانگین مربعات باقی مانده^{۴۱} ۰/۰۳ است که بیانگر آن است که مدل حاضر تأیید شده و با داده‌ها برازش دارد. نتایج مربوط به جزئیات مدل مفروض شامل مقادیر استاندارد برآورد شده برای بارهای عاملی در جدول شماره ۳ ارائه

39. Tucker Lewis index (TLI)

40. Model Fit indices (CFI)

41. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA),

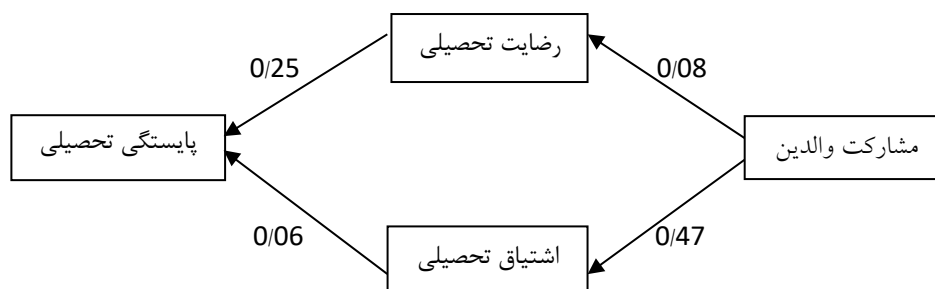
پرسش‌نامه رضایت تحصیلی

این پرسش‌نامه توسط صالحی (۱۳۹۳) ساخته شده است. آزمون دارای پنج گویه است که میزان رضایت کلی فرد را از وضعیت تحصیلی‌اش می‌سنجد. روایی این آزمون به چند طریق محاسبه شده است: ۱. روایی سؤالات آزمون که از طریق محاسبه همبستگی هر سؤال با نمره کل روایی همه سؤالات تأیید شده است ($P < 0/01$)؛ ۲. روایی سازه هم‌گرا؛ از طریق محاسبه همبستگی بین این آزمون و معدل دانش‌آموزان روایی هم‌گرای آن به دست آمده است ($r = 0/67$ و $P < 0/01$)؛ ۳. روایی سازه واگرا؛ از طریق محاسبه همبستگی بین این آزمون و آزمون فرسودگی تحصیلی روایی واگرای آزمون به دست آمده است ($r = -0/52$ و $P < 0/01$). پایایی آزمون نیز از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمده است. در پژوهش حاضر نیز روایی سؤالات از طریق محاسبه همبستگی سؤالات با نمره کل محاسبه شد که همه سؤالات همبستگی معناداری با نمره کل داشتند. پایایی نیز از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

نتایج

خلاصه نتایج همبستگی ساده بین متغیرهای پژوهش در جدول شماره ۱ گزارش شده است. برای بررسی روابط بین درگیری والدین با سه متغیر ذکر شده از تحلیل مسیر استفاده شد.

38. Schaufeli, Martinez, Pinto, Salanova & Bakker

فصلنامه پژوهشی
روانشناسی مدرسه و آموزشگاه

تصویر ۱. الگوی روابط ساختاری بین متغیرهای پژوهش

جدول ۲. شاخص‌های کلی برازش مدل

شاخص‌های کلی برازش						
مقتصد		تطبیقی			مطلق	
RMSEA	CMIN/DF	CFI	TLI	P	DF	CMIN
۰/۰۳	۱/۴۹	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۲	۲	۲/۹۸

فصلنامه پژوهشی
روانشناسی مدرسه و آموزشگاه

جدول ۳. پارامترهای برآورده شده مدل

شاخص جزئی برازش	پارامتر	وزن‌های استاندارد رگرسیون	مقدار بحرانی	سطح معناداری
ضریب تأثیر	درگیری والدین ← رضایت تحصیلی	۰/۱۸	۳/۸۷	۰/۰۰۱
	درگیری والدین ← اشتیاق تحصیلی	۰/۳۳	۷/۶۲	۰/۰۰۱
	رضایت تحصیلی ← پایستگی تحصیلی	۰/۳۰	۶/۴۸	۰/۰۰۱
	اشتیاق تحصیلی ← پایستگی تحصیلی	۰/۲۲	۴/۸۶	۰/۰۰۱

فصلنامه پژوهشی
روانشناسی مدرسه و آموزشگاه

شده است.

برای بررسی مسیرهای غیرمستقیم (اثرهای واسطه‌ای) نیز روش بوت‌استرپ مورد استفاده قرار گرفت که نتایج آن در جدول شماره ۴ آمده است.

نتایج جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که این مسیر واسطه‌ای معنادار است. حد پایین فاصله اطمینان $-۰/۰۲۳$ و حد بالای آن $-۰/۰۰۴$ است. سطح اطمینان برای این فاصله اطمینان ۹۵ و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت‌استرپ ۵ هزار است. با توجه به اینکه صفر بیرون از این فاصله اطمینان قرار می‌گیرد، این رابطه میانجی‌گری معنادار است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که درگیری و مشارکت والدین اعم از وقت صرف کردن در فعالیت‌های مطالعه و تکالیف فرزندان، حمایت عاطفی، تشویق و تقویت، ارتباط با فعالیت‌های مدرسه و انتظارات واقع‌بینانه از آنان می‌تواند میزان رضایت و اشتیاق فرزندان به مدرسه و تحصیل را تحت تأثیر قرار دهد و این امر موجب پایستگی تحصیلی آنان خواهد شد. بنابراین، دو متغیر رضایت و اشتیاق تحصیلی به عنوان واسطه درگیری والدین، میزان

جدول ۴. نتایج بوت‌استرپ برای مسیرهای غیرمستقیم الگو

مسیر	اثر غیرمستقیم	حد بالا	حد پایین	معناداری
درگیری والدین ← رضایت و اشتیاق تحصیلی ← پایستگی تحصیلی	۰/۰۱	$-۰/۰۰۴$	$-۰/۰۲۳$	۰/۰۰۵

فصلنامه پژوهشی
روانشناسی مدرسه و آموزشگاه

روان‌شناسی مثبت‌نگر اشاره به هم‌خوانی ارزش‌ها و توانایی‌های دانش‌آموز با ویژگی‌های جو تحصیلی و مدرسه دارد و چنانچه فرد از عوامل مرتبط به خود و جو تحصیلی راضی باشد می‌توان گفت در بالاترین سطح رضایتمندی تحصیلی است (کریستوف-براون و همکاران، ۲۰۰۵). بر همین اساس می‌توان گفت زمانی ارزش‌ها و توانایی‌های دانش‌آموز با جو تحصیلی هم‌خوانی خواهد داشت که بتواند به میزانی که از وی انتظار می‌رود تلاش کند و رضایت عوامل مدرسه از جمله معلمان، مدیر و سایر عوامل اجرائی را به دست آورد. به نظر می‌رسد والدین از طریق حمایت کافی در امر تحصیل فرزندان خود می‌توانند به بروز توانایی‌های آنان و از طریق تشویق ارزش‌های یادگیری و علمی به سازگاری بیشتر آنان با جو مدرسه و تحصیل کمک کنند. این امر منجر به رضایتمندی بیشتر آنان خواهد شد و نهایتاً باعث مقاومت و سرسختی بیشتر آنان در برابر فشارهای روزمره تحصیلی خواهد شد.

مسیر دیگری که در یافته‌های پژوهش حاضر برجسته است درگیری والدین از طریق اشتیاق تحصیلی است که منجر به پایستگی تحصیلی می‌شود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت مفهوم پایستگی بیشتر نوعی مقابله مسئله‌محور است که در آن فرد تلاش می‌کند تا با مشکل به‌وجودآمده کنار بیاید (مارتین و مارش، ۲۰۰۸). یکی از مؤلفه‌های سه‌گانه اشتیاق تحصیلی نیز انرژی است که به تلاش و مقاومت در مقابل مشکلات تحصیلی اشاره دارد (شوفلی و باکر، ۲۰۰۴) پس واژه تلاش فصل مشترک پایستگی و اشتیاق است.

از سوی دیگر یکی از مؤلفه‌های درگیری والدین، انتظارات است. در این مؤلفه والدین انتظار دارند فرزندانشان مطابق با توانایی‌هایشان تلاش کنند و در سطح بالایی پیشرفت داشته باشند. این انتظارات پیشرفت از طرف والدین می‌تواند ایجادکننده اشتیاق از طریق مؤلفه انرژی باشد و به این شکل میانجی پایستگی تحصیلی شود. از مؤلفه‌های مهم دیگر اشتیاق تحصیلی، شیفتگی است که شامل تمرکز کامل و غرق شدن در امر تحصیلی است (شوفلی و باکر، ۲۰۰۴). از سوی دیگر یکی دیگر از ابعاد درگیری والدین سبک والدینی است و والدین حمایت‌کننده مشارکت بالایی در مسائل تحصیلی فرزندان دارند. بنابراین مشارکت والدین به این صورت در فرزندان ایجاد شیفتگی می‌کند و به تاب‌آوری و پایستگی آن‌ها در مقابل دشواری‌های تحصیلی کمک می‌کند.

سومین مؤلفه اشتیاق فداکاری است که به احساس مهم بودن، رغبت، افتخار و چالش در امر تحصیل اشاره دارد. جالب توجه است که پایستگی تحصیلی روی پاسخ‌های فرد به چالش‌های تحصیلی روزمره متمرکز است (مارتین و مارش، ۲۰۰۸) و اشتیاق و پایستگی از این منظر می‌توانند همبسته باشند. از سوی دیگر یکی از مؤلفه‌های درگیری والدین مشارکت در امر مطالعه و خواندن فرزندان است که معنای آن وقتی است که آنان به طور منظم صرف نظارت بر فعالیت‌های مطالعه فرزندان می‌کنند. در همین

(مارتین و مارش، ۲۰۰۸؛ مارتین و همکاران، ۲۰۱۰)؛ ادراک مثبت از خود و رشد فرایندهای فراشناختی (کریمی‌قرطمانی، ۱۳۹۱)، مهارت‌ها و اشتیاق تحصیلی (ربیعی، ۱۳۹۶). یافته‌های مطالعه حاضر تنها با تحقیق ربیعی (۱۳۹۶) هم‌خوانی دارد و دیگر تحقیقات به مطالعه متغیرهای دیگری پرداخته‌اند که امکان مقایسه نتایج آن‌ها با مطالعه حاضر مشهود نیست. در تحقیق حاضر مشخص شد درگیری والدین به عنوان جزء مهمی از فرایند آموزش‌وپرورش نقش مهمی در پایستگی تحصیلی آنان دارد. اگرچه این ارتباط به صورت مستقیم قابل مشاهده نیست، اما یافته‌های حاضر نشان داد که از طریق ایجاد دو عامل اشتیاق و رضایت تحصیلی از سوی والدین می‌توان به این امر دست یافت. در تبیین چرایی تأثیر مشارکت والدین با واسطه‌گری رضایت تحصیلی می‌توان گفت که یکی از ابعاد رضایت تحصیلی، رضایت از تکالیف است و جالب توجه اینکه یکی از ابعاد درگیری والدین شدت چک کردن تکالیف فرزندان قبل از ارائه به معلم است (جنیس، ۲۰۱۴) و هنگامی که تکالیف از سوی والدین چک می‌شود طبیعی است که تکالیف کامل‌تر و درست‌تری توسط دانش‌آموزان به معلم ارائه خواهد شد که همین امر به بازخورد مناسب و تقویت‌کننده‌تر معلم منجر خواهد شد و نهایتاً به رضایت دانش‌آموز کمک می‌کند. در همین راستا تحقیقات نیز نشان داده‌اند که بازخورد مؤثر معلم و ارزشمندی تلاش دانش‌آموز به تاب‌آوری و پایستگی تحصیلی منجر می‌شود (روک، ۱۹۹۷).

یکی دیگر از ابعاد درگیری و حمایت والدین ارتباط است. بدین جهت والدین و فرزندان به‌شدت با مدرسه در ارتباط بوده و فعالیت‌های مرتبط با آن شرکت می‌کنند. از طرفی ارتباط، یکی از ابعاد رضایت از مدرسه است. وقتی والدین با مدرسه در مشارکت هستند، از مدرسه بازخورد مثبت دریافت کرده و رضایتمندی و رضایت‌بخشی متقابل بین مدرسه، والدین و دانش‌آموزان ایجاد می‌شود. از طرفی مارتین و مارش (۲۰۰۶) نیز نشان دادند که پایستگی به طور چشمگیری پیش‌بینی‌کننده لذت از مدرسه، حضور فعال در کلاس و مدرسه است. از سوی دیگر می‌دانیم رضایت و لذت از ابعاد هیجان‌های مثبت بوده که همین امر تبیین مناسبی است که چگونه درگیری والدین از طریق رضایت به پایستگی تحصیلی می‌انجامد. در مشارکت خانه‌محور والدین از طریق نظارت، حمایت، تقویت و تشویق یادگیری در خانه (کارباچ و همکاران، ۲۰۱۳) به کمک دانش‌آموزان می‌شتابند و این عوامل به رضایت تحصیلی کمک می‌کند. از آنجایی که جهت‌گیری عاطفه مثبت نسبت به مدرسه با پایستگی تحصیلی مرتبط است (مارتین و همکاران، ۲۰۱۰) این مطلب نیز تبیین مناسبی است که درگیری والدین از طریق حمایت و تقویت به جهت‌گیری عاطفی مثبت منجر شده و نهایتاً به پایستگی تحصیلی ختم می‌شود.

در راستای تحقیقات حوزه رضایت تحصیلی می‌توان به این نکته مهم نیز اشاره کرد که رضایت تحصیلی به عنوان سازه‌ای در

حامی مالی

این تحقیق هیچ کمک مالی از سازمان های مالی در بخش های عمومی، تجاری یا غیر انتفاعی دریافت نکرد.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان به طور یکسان در تهیه این مقاله مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

راستا می توان گفت از آنجایی که دانش آموزان از والدین به عنوان نوعی الگو استفاده می کنند و صرف وقت کردن جهت فعالیت های مدرسه نوعی فداکاری است از این طریق مشارکت والدین از طریق مؤلفه فداکاری به پایستگی تحصیلی منجر می شود.

در راستای تحقیقات این حوزه، باکر و دمورتی (۲۰۰۸) معتقدند اشتیاق تحصیلی از دو منبع شخصی و اجتماعی سرچشمه می گیرد. منابع شخصی عموماً شامل خودارزیابی های فرد نسبت به خود اعم از خودکارآمدی، انگیزش، خوش بینی و ... است و منابع اجتماعی نیز شامل خانواده دوستان و معلمان است. بر همین اساس می توان گفت نقش والدین و خانواده به عنوان یک عامل اجتماعی می تواند در اشتیاق تحصیلی دانش آموزان مؤثر باشد. والدین می توانند با حمایت فرزندان خود در امر تحصیل به آن ها انگیزه و اشتیاق لازم برای یادگیری و مطالعه را تزریق کنند. این امر از طریق صرف وقت به طور منظم در مطالعه فرزندان، ارتباط منظم با معلمان و مدرسه، کمک در انجام تکالیف درسی، حمایت و تشویق یادگیری آنان میسر خواهد شد. والدینی که دارای چنین ویژگی هایی باشند می توانند امیدوار باشند که فرزندان شان اشتیاق لازم برای رفتن به مدرسه و تحصیل را خواهند داشت. اشتیاق یکی از پیش شرط های لازم برای پایستگی است و دانش آموزی که شوق لازم را از طریق یک منبع حمایتی مهم به نام والدین دریافت کرده باشد می تواند از طریق این حمایت ها و کمک ها بر مشکلات و موانع تحصیلی غلبه کند و خود را در برابر جو رقابتی کلاس، امتحانات سخت، نمرات کم و گاه کاهش انگیزه محافظت کند و تلاش کند تا بر این موانع غلبه کند و دچار افت تحصیل نشود.

از محدودیت های تحقیق حاضر این بوده که پژوهش بر روی دانش آموزان پایه اول دبیرستان شهرکرد انجام شده و تعمیم نتایج به پایه های دیگر و جوامع دیگر بایستی با احتیاط صورت گیرد. در مجموع با توجه به آنچه گفته شد پیشنهاد می شود آموزش والدین در جهت مشارکت صحیح و همه جانبه در امر تحصیل دانش آموزان مورد توجه مربیان و مشاوران تحصیلی و مشاوران مدرسه قرار گیرد تا بتوان گام مهمی در جهت پایستگی دانش آموزان برداشت و به اهداف مهم آموزش و تربیت دست یافت.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

تمامی اصول اخلاقی در این مقاله در نظر گرفته شده است. شرکت کنندگان در جریان هدف تحقیق و مراحل اجرای آن قرار گرفتند. آنها همچنین از محرمانه بودن اطلاعات خود اطمینان داشتند و می توانستند هر زمان که بخواهند مطالعه را ترک کنند و در صورت تمایل، نتایج تحقیق در اختیار آنها قرار خواهد گرفت.

منابع فارسی

- اسماعیلی قاضی‌ولوئی، ف، اسدی شیشه‌گران، س، و قمی، م. (۱۳۹۶). آینه در برابر آینه (بررسی رابطه سبک زندگی والدین، ادراک خود و عوامل انگیزشی با پایستگی تحصیلی در دانش‌آموزان). *رشد آموزش مشاور مدرسه*، ۱۲(۳)، ۵۶-۶۲.
- ربیعی، م. (۱۳۹۴). پایستگی تحصیلی: نقش عوامل پایدار و ناپایدار روانشناختی. *مشاوره کاربردی*، ۵(۲)، ۳۷-۵۶.
- زلالی، ب، و قربانی، ف. (۱۳۹۳). مقایسه‌ی انگیزش تحصیلی و اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان با و بدون نارساخوانی. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۳(۴)، ۴۴-۵۸.
- صالحی، ر. (۱۳۹۳). تدوین مدل مشاوره تحصیلی و بررسی تاثیر آن بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان سال اول دبیرستان‌های شهرکرد [رساله دکتری]. اصفهان: دانشگاه اصفهان.
- کریمی قرطمانی، م. (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین پایستگی تحصیلی با ادراک خود و فرانشناخت در دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهر اصفهان [پایان‌نامه کارشناسی ارشد]. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.

References

- Al-Alwan, A. (2014). Modeling the relations among parental involvement, school engagement and academic performance of high school students. *International Education Studies*, 7(4), 47-56. [DOI:10.5539/ies.v7n4p47]
- Bakker, A. B. & Demerouti, E. (2008). Towards a model of work engagement. *Career Development International*, 13(3), 209-23. [DOI:10.1108/13620430810870476]
- Boonk, L., Gijsselaers, H. J. M., Ritzen, H., & Brand-Gruwel, S. (2018). A review of the relationship between parental involvement indicators and academic achievement. *Educational Research Review*, 24, 10-30. [DOI:10.1016/j.edurev.2018.02.001]
- Castro, M., Expósito-Casas, E., López-Martín, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E., & Gaviria, J. L. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational Research Review*, 14, 33-46. [DOI:10.1016/j.edurev.2015.01.002]
- Catsambis, S. (2001). Expanding knowledge of parental involvement in children's secondary education: Connections with high school seniors' academic success. *Social Psychology of Education*, 5(2), 149-77. [DOI:10.1023/A:1014478001512]
- DeGarmo, D. S., & Martinez Jr, C. R. (2006). A culturally informed model of academic well-being for Latino youth: the importance of discriminatory experiences and social support. *Family Relations*, 55(3), 267-78. [DOI:10.1111/j.1741-3729.2006.00401.x] [PMID] [PMCID]
- Fan, X., Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: A Meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1), 1-22. [DOI:10.1023/A:1009048817385]
- French, S. E., Seidman, E., Allen, L., & Aber, J. L. (2000). Racial/ethnic identity, congruence with the social context, and the transition to high school. *Journal of Adolescent Research*, 15(5), 587-602. [DOI:10.1177/0743558400155004]
- Green, J., Liem, G. A. D., Martin, A. J., Colmar, S., Marsh, H. W., & McInerney, D. (2012). Academic motivation, self-concept, engagement, and performance in high school: Key processes from a longitudinal perspective. *Journal of Adolescence*, 35(5), 1111-22. [DOI:10.1016/j.adolescence.2012.02.016] [PMID]
- Hershberger, M. A., & Jones, M. H. (2018). The influence of social relationships and school engagement on academic achievement in maltreated adolescents. *Journal of Adolescence*, 67, 98-108. [DOI:10.1016/j.adolescence.2018.06.003] [PMID]
- Hill, N. E., & Tyson, D. F. (2009). Parental involvement in middle school: A meta-analytic assessment of the strategies that promote achievement. *Developmental Psychology*, 45(3), 740-63. [DOI:10.1037/a0015362] [PMID] [PMCID]
- Ismaeli Ghazi Louei, F., Asadi Shishehgaran, S., & Qomi, M. (2017). [Mirror against mirror (study of the relationship between parents' lifestyle, self-perception and motivational factors with academic retention in students) (Persian)]. *Roshd Magazine*, 12(3), 56-62. <https://www.roshdmag.ir/fa/article/18498>
- Jeynes, W. (2010). *Parental involvement and academic success*. New York: Routledge. [DOI:10.4324/9780203843444]
- Jeynes, W. H. (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement: A meta-analysis. *Urban Education*, 42(1), 82-110. [DOI:10.1177/0042085906293818]
- Karbach, J., Gottschling, J., Spengler, M., Hegewald, K., & Spinath, F. M. (2013). Parental involvement and general cognitive ability as predictors of domain-specific academic achievement in early adolescence. *Learning and Instruction*, 23, 43-51. [DOI:10.1016/j.learninstruc.2012.09.004]
- Karimi Ghartamani, M. (2012). [Investigating the relationship between academic buoyancy and self-perception and metacognition in male and female high school students in Isfahan (Persian)]. Tehran: Allameh Tabataba'i University. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/3e607b1561994384e081297beacc54ce>
- Kristof-Brown, A. L., Zimmerman, R. D., & Johnson, E. C. (2005). Consequences of individuals' fit at work: A meta-analysis of person-job, person-organization, person group, and person-supervisor fit. *Personnel Psychology*, 58(2), 281-342. [DOI:10.1111/j.1744-6570.2005.00672.x]
- Levušček, M. P., & Zupančič, M. (2009). Math achievement in early adolescence: The role of parental involvement, teacher's behavior and student's motivational beliefs about math. *The Journal of Early Adolescence*, 29(4), 541-70. [DOI:10.1177/0272431608324189]
- Marshall, I. A., & Jackman, G. A. (2015). Parental involvement, student active engagement and the 'secondary slump' phenomenon-evidence from a three-year study in a Barbadian secondary school. *International Education Studies*, 8(7), 84-96. [DOI:10.5539/ies.v8n7p84]
- Martin, A. J., Colmar, S. H., Davey, L. A., & Marsh, H. W. (2010). Longitudinal modelling of academic buoyancy and motivation: Do the 5Cs hold up over time? *British Journal of Educational Psychology*, 80(3), 473-96. [DOI:10.1348/000709910X486376] [PMID]
- Martin, A. J., & Marsh, H. W. (2008). Academic buoyancy: Towards an understanding of students' everyday academic resilience. *Journal of School Psychology*, 46(1), 53-83. [DOI:10.1016/j.jsp.2007.01.002] [PMID]
- Ouweneel, E., Le Blanc, P. M., & Schaufeli, W. B. (2011). Flourishing students: A longitudinal study on positive emotions, personal resources, and study engagement. *The Journal of Positive Psychology*, 6(2), 142-53. [DOI:10.1080/17439760.2011.558847]
- Rabiee, M. (2016). [Academic buoyancy: Role of stable and unstable psychological factors (Persian)]. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 5(2), 37-56. [DOI:10.22055/JAC.2016.12576]
- Rodriguez, J. L. (2002). Family environment and achievement among three generations of Mexican American high school students. *Applied Developmental Science*, 6(2), 88-94. [DOI:10.1207/S1532480XADS0602_4]
- Salehi, R. (2014). [Developing a model of academic counseling and examining its impact on the academic success of first year high school students in Shahrekord (Persian)]. Isfahan: University of Isfahan. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/c2350b3bd1c2edc95e2c30ed720312d>
- Schaufeli, W. B., & Bakker, A. B. (2004). Job demands, resources and their relationship with burnout and engagement: A multi-sample study. *Journal of Organization Behavior*, 25(3), 293-315. [DOI:10.1002/job.248]
- Schaufeli, W. B., Martínez, I. M., Pinto, A. M., Salanova, M., & Bakker, A. B. (2002). Burnout and engagement in university students: A cross-national study. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 33(5), 464-81. [DOI:10.1177/0022022102033005003]
- Singh, K., Bickley, P. G., Keith, T. Z., Keith, P. B., Trivette, P., & Anderson, E. (1995). The effects of four components of parental

involvement on eighth-grade student achievement: Structural analysis of NELS-88 data. *School Psychology Review*, 24(2), 299-317. [DOI:10.1080/02796015.1995.12085769]

Updegraff, K. A., McHale, S. M., Whiteman, S. D., Thayer, S. M., & Crouter, A. C. (2006). The nature and correlates of Mexican-American adolescents' time with parents and peers. *Child Development*, 77(5), 1470-86. [DOI:10.1111/j.1467-8624.2006.00948.x] [PMID] [PMCID]

Zulalie, B., & Ghorbani, F. (2014). [Comparison of academic motivation and school engagement in students with and without dyslexia (Persian)]. *Journal of Learning Disabilities*, 3(4), 44-58. http://jld.uma.ac.ir/article_188.html